Ümumi məlumat	**Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı**	AZLL105 Azərbaycan ədəbiyyatı - 1, 6 AKTS
	Departament	Dillər və ədəbiyyatlar
	Proqram (bakalavr, magistr)	bakalavr
	Tədris semestri	2024-2025- ci tədris ilinin payız semestri
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	Qardaşxan Əzizxanlı
	E-mail:	gardashkhan.asiskhanli@khazar.org
	Telefon:	Mob.: 050 592 00 44
	Mühazirə otağı /Cədvəl	**Neftçilər korpusu**
	Məsləhət saatları	Tələbələrlə razılaşdırılmış vaxtda
Prerekvizitlər	**Yoxdur**	
Tədris dili	**Azərbaycan dili**	
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	**məcburi**	
Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat	1. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi: 6 cilddə. I c. (şifahi xalq ədəbiyyatı). – B.: “Elm” Azərb. MEA Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu nəşri. 2004. - 760 s. 2. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi: 6 cilddə. II c. (Ən qədim zamanlardan XIII əsrə qədər). – B.: “Elm” Azərb. MEA Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu nəşri. 2007. - 632 s. 3. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi: 6 cilddə. IIIc. (XIII əsrdən - XVIII əsrə qədər). – B.: “Elm” Azərb. MEA Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu. nəşri. 2009. - 736 s. 4. Səfərli Ə.; Yusifli B. Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı. - B.: Ozan, 1998, 632 səh. 5. Qasımzadə F. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı. - B., Elm və təhsil, 2019, 552 s. 6.Köçərli F. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi.I cild. - B., 2005.– 420 s. 7.Köçərli F. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. II cild. - B., 2005. – 460 s. 8.Qarayev Y.Azərbaycan ədəbiyyatı: XIX və XX yüzillər.B.,Elm,2002. 740 səh. 9. Əhmədov B.XX yüzil Azərbaycan ədəbiyyatı. B., Elm və təhsil, 2015, 552 s 10.Cəfərov N. Klassiklərdən müasirlərə.B.,Çaşoğlu,2004.272 səh. 11. Gəncəvi Nizami.Sirlər xəzinəsi . http://www.anl.az/el/n/ng_sx.pdf 12.Məhəmməd Füzuli. Əsərləri. Altı cilddə. II cild. Bakı, "Şərq-Qərb", 357 s. 13.Nəsimi. Əsərləri. Bakı,Şərq-Qərb. 2004. s.135. 14.Ş.İ.Xətai. Əsərləri. Bakı, Şərq-Qərb. 2005 15.Vaqif. Əsərləri. Bakı, Şərq-Qərb, 2004 16.M.F.Axundzadə. Əsərləri, 1-ci cild. Bakı, Şərq-Qərb, 2005. 17.Səmədoğlu Vaqif. Uzaq yaşıl ada. http://anl.az/el/s/sv_uya.pdf 18.İsaxanlı Hamlet.. Təzadlar 19.Kamal R. Güzgü günü (filoloji esselər), B.,Çaşoğlu, 2017.276 səh. 20. edebiyyatqazeti.az- “Ədəbiyyat qəzeti”nin saytı; 21.www.anl.az.-Milli kitabxana; 22.www.kultaz.com.-azəridilli mədəniyyət və ədəbiyyat saytı; 23.www.lit.az.-azəridilli ədəbiyyat saytı; 24.www.kitabxana.net- elektron kitabxana; 25.senet.az- mədəniyyət və ədəbiyyat portalı; 26.www.azmif.net.-ədəbiyyatımızın ilkin qatlarıyla bağlı e-kitabxana; 27.www.azeribooks.aznet.org.-Azərbaycan şair və yazıçılarının əsərləri; 28.www.alatotan.org.-Azad Yazarlar ocağının saytı və eyniadlı dərginin e-variantı;	
Tədris metodları	Mühazirə	+
	Qrup müzakirəsi	+

Qiymətləndirmə	**Komponentlər**	**Tarix/son müddət**	**Faiz (%)**
	Aralıq imtahanı	noyabr, 2024	30
	Fəallıq	dekabr, 2024	5
	Ev tapşırığı / qrup müzakirəsi	Sentyabr- dekabr, 2024	5

	Prezentasiya / qrup müzakirəsi	Oktyabr-dekabr, 2024	5
	Davamiyyət	dekabr, 2024	5
	Quiz	dekabr, 2024	10
	Final imtahanı	Yanvar, 2025	40
	Yekun		100
Kursun təsviri	Xalqın tarixinin ayrılmaz tərkib hissəsi olan Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi kursunda ən qədim dövrlərdə milli-mənəvi mədəniyyətimizin ana qaynağı olan şifahi xalq ədəbiyyatından -folklor yaradıcılığının ümumi mənzərəsindən başlamış, ilk yazılı fundamental ədəbiyyat nümunələri də daxil olmaqla müasir dövrə qədər Azərbaycan ədəbiyyatının tarixi inkişaf mərhələləri, XII əsr və sonrakı yüzilliklərdə yazıb-yaratmış, xalqımızın mədəniyyətində mühüm yeri olan görkəmli şair və yazıçıların həyat və yaradıcılığı öyrənilir və onların yaratdıqları ədəbi nümunələr təhlil olunur.		
Kursun məqsədi	Kursun məqsədi tələbələri Azərbaycan ədəbiyyatının keçdiyi tarixi yolla yaxından tanış etmək, öyrəndikləri yazarların əsərləri vasitəsilə soyköklərini, öz kimliklərini onlara tanıtmaqdır. Mənimsədikləri bədii mətnlər vasitəsilə tələbələrin söz ehtiyatının əsaslı şəkildə artırılması, dünyagörüşlərinin, təfəkkürlərinin inkişaf etdirilməsi kursun məqsədinə daxildir.		
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	Azərbaycan ədəbiyyatı (ümumi) fənnini öyrənərkən aşağıdakı nəticələr əldə olunur: 1.Tələbələr söz sənəti nümunələri vasitəsilə xalqımızın həyat tərzi, adət-ənənəsi, milli-mənəvi dəyərləri, mənəvi keyfiyyətləri və əxlaqi sifətlərini öyrənir 2.Tələbələrdə bədii-estetik zövq formalaşır; eyni zamanda tələbələr əsərlərdəki obrazlarla öz daxili aləmlərinə güzgü tutmuş olurlar. 3. Tələbələr ədəbiyyatın hansı inkişaf mərhələlərindən keçdiyini, müxtəlif dövrlərdə ədəbi prosesin necə getdiyini öyrənir. 4. Tələbələrdə mühakimə yürütmək, təhlil etmək qabiliyyəti yaranır və inkişaf edir.		
Qaydalar **(Tədris siyasəti və davranış, qiymətləndirmə meyarları)**	**Fənnin tədrisi zamanı verilən ballara aydınlıq gətirsək;** **Davamiyyət - 5** (Davamiyyətə görə bal verilməsində tələbənin dərsdə ardıcıl iştirakı və dərsdə özünü qaydalara uyğun aparması nəzərə alınacaqdır. Üzürsüz buraxılan 2 dərs üçün 1 (bir) bal çıxılacaq) **Fəallıq - 5 (**Fəallığa görə veriləcək **5** bal tələbənin müzakirələrdə iştirakına, praktik tapşııqların yerinə yetirilməsində göstərdiyi fəallığa, əlavə ədəbiyyatlara göstərdiyi marağa görə veriləcəkdir. Fəallıq balı “Ədəbiyyat səyyahları” saytı üzərindən də verilə bilər. Əgər tələbə saytda dərc olunan uyğun materiallara şifahi və ya yazılı şəkildə münasbət bildirərsə, bu da onun fəallıq balına müsbət təsir göstərmiş olacaqdır). **Tapşırıqlar, quiz, testlər, prezentasiya/ qrup müzakirəsi (**Semestr ərzində tələbələr keçilən mövzular əsasında əsərlərin, əsərlərdəki obrazların təhlili üzrə prezentasiyalar hazırlamalı, “Ədəbiyyat səyyahları” saytıında dərc edilən Azərbaycan ədəbiyyatına aid uyğun materiallar haqqında fikirlərini yazılı bildirməklə ev tapşığını yerinə yetirməli, qrup müzakirəsində iştirak etməlidirlər. Bu zaman plagiarizmə yol verməməli, əldə etdikləri məlumatların mənbələrinə istinad etməlidirlər. Tapşırıqlarda 25%-dən çox plagiarizm halları (istinadlar istisnadır) aşkarlandıqda iş sıfırlanacaq. Tələbələrin bir-birindən köçürməsi aşkarlanarsa, iş ləğv olunacaq. Tapşırıqlar vaxtından gec verildikdə tapşırığa ayrılmış baldan 20% çıxılacaqdır. Mövcud biliyin semestr ərzində yoxlanılması üçün yekun imtahan öncəsu quiz keçiriləcək. Əgər tələbənin “Ədəbiyyat səyyahları” saytında keçilən dərslərə aid mövzuda yazısı dərc olunarsa, həmin yazı quizi əvəz edə bilər. Quizdə klassik və test üsulu tətbiq oluna bilər. Fərdi prezentasiyanın / qrup müzakirəsinin qiymətləndirilməsində mövzu ilə bağlı mövcud		

	tədqiqatlarla tanışlıq və elmi araşdırmanın səviyyəsi, mövzunun əhatə olunma miqyası, şəkil və illüstrasiyalardan yerli-yerində istifadə edilməsi, prezentasiyadakı planlılıq və ardıcıllıq kimi meyarlar nəzərə alınacaq. Prezentasiyalar dizayn və məzmun baxımından mükəmməl olmalıdır. Tələbələr mövzuya uyğun pptx yaxud videomaterial hazırlamaqla yanaşı, mövzunu daha dərindən mənimsəmək üçün müəllimin sual-cavabında iştirak etməlidir. Prezentasiyalar və ev tapşırıqları qiymətləndirilmək üçün verilmiş e-mailə göndərilməlidir. Semestr ərzində müxtəlif dərs mövzular üzrə bir prezentasiya və bir ev tapşırığı təqdim edilməlidir. Semestrin bitməsinə iki qoşa dərs saatı qalmış bütün prezentasiya və ev tapşırıqları təhvil verilməlidir). **Aralıq imtahanı – 30 (**imtahanda tələbələrin biliyi test tapşırıqları vasitəsilə yoxlanılır) **Final imtahanı - 40** (imtahanda həm klassik suallar, həm də test tapşırıqları verilir) **İmtahan haqqında** 1. İmtahana hazırlaşarkən dərslərdə götürülmüş qeydləri öyrənməklə yanaşı, dərsin iş planında göstərilmiş ədəbiyyatlara, o cümlədən başqa mənbələrə də müraciət etmək lazımdır. 2. İmtahan cavablarını istər yoldaşından, istərsə də internet resursundan köçürən tələbələr həmin sualdan qiymətləndirilmirlər. 3. Aralıq və Final imtahanlarının hər ikisində suallar test və ya klassik ola bilər. 4. Final imtahanında suallar aralıq imtahanından sonra keçilmiş materialların əsasında tərtib olunur.

Cədvəl (dəyişdirilə bilər)

Həftə	**Tarix**	**Fənnin mövzuları**	**Dərslik/Tapşırıqlar**
1.		Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. “Kitabi-Dədə Qorqud”. “Salur Qazan xanın evinin yagmalandığı boy”unda birlik motivi. “Koroğlu” dastanı. "Alı kişi", “Koroğlunun qocalığı” qolu	1. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi: 6 clddə. I c. (şifahi xalq ədəbiyyatı). – B.: “Elm” Azərb. MEA Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu nəşri. 2004. - 760 s. 2.Kitabi Dədə Qorqud. (Mətn), Bakı: Elm, 1999,172 s və ya “Elm və təhsil”, 2015, 268 s. 3..”Koroğlu” dastanı, Bakı: "Şərq-Qərb", 2005.
2.		N.Gəncəvinin “Xəmsə”si. (ümumi məlumat). “Sirlər xəzinəsi”ndən “Nuşirəvanla bayquşların söhbəti”. “Sənsiz” qəzəlində saf sevginin tərənnümü.	1.Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 6 cilddə. II c., s.28-577 2.Səfərli Ə.; Yusifli B. Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı. səh. 11-34; 45-183; 183-627 3. N.Gəncəvi, tərtib:H.Araslı ,B.,Uşaqgəncnəşr, 1954, 198s. Gəncəvi Nizami.Sirlər xəzinəsi. http://www.anl.az/el/n/ng_sx.pdf
3.		Azərbaycan ədəbiyyatında sufizm. Hürufizm. Nəsimi ictimai-fəlsəfi lirikanın banisi kimi. Qəzəlləri. “Tələb eylə” qəzəli Şah İsmayıl Xətai (Səfəvi). Həyat və yaradıcılığı haqqında. “Kərəm eylə”	1.Azərbaycan ədəbiyyat tarixi. VI cilddə, III cild, s.28-356; 206-252; 363-385 2.Səfərli Ə.; Yusifli B. Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı. səh. 295-315; 380-409 3. Nəsimi, “Seçilmiş əsərləri”, B., Azərnəşr, 1973, 674 s.

		gəraylısı	4.Azərb.ədəbiyyat tarixi. VI cilddə, III cild, s.385-444
4.		M.Füzulinin yaradıcılığı (ümumi məlumat). “Leyli və Məcnun” poemasında ictimai problemlərin ifadəsi. Qəzəlləri. “Məni candan usandırdı” və “Ya rəb, bəlayi eşq ilə qəl aşina məni” qəzəli	Füzuli, Əsərləri, II cild, 104 s. . 1.Azərbaycan ədəbiyyat tarixi.VI cilddə,IIIcild,s.650-679 2.Səfərli Ə.; Yusifli B. Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı. səh. 585-604 3.Qasımzadə F.XIX əsr Azərbaycan ədəbiy. səh.227-267
5		Azərbaycan ədəbiyyatında realizm mərhələsi. M.P.Vaqifin qoşmaları. M.P.Vaqifin “Sevdiyim ləblərin yaquta bənzər” misrası ilə başlayan qoşmasının üzərində şairin obrazlı şeir dilinin təhlili	1.M. P.Vaqif.Əsərləri. Bakı, “Şərq-Qərb”, 2004, 264 s. 2.Qasımzadə F. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı. səh.280-408
6		Azərbaycan ədəbiyyatında maarifçi-realizm mərhələsi. M.F.Axundzadə-maarifçi-realist sənətkar kimi. Komediyaları (ümumi məlumat). M.F.Axundzadənin “Müsyö Jordan həkimi-nəbatat və Dərviş Məstəli cadukünü-məşhur şah” komediyasında cəhalətin tənqidi	. M.F.Axundzadə, “Seçilmiş əsərləri”, B., 2005
7		XX əsrin əvvəllərində Azərbaycan ədəbiyyatı. C.Məmmədquluzadənin bədii nəsri və dramaturgiyası (ümumi məlumat). “Anamım kitabı” pyesində ana dili problemi Satirada M.Ə.Sabir mərhələsi. “Hophopnamə”dən seçmələr. “Neylərdin, ilahi?!”şeiri.	1.Məmmədqulzadə C. Seçilmiş əsərləri, VI cilddə, I cild, Bakı, Öndər nəşriyyat, 2004, 664 s. (139-150s., 169-171s., 232-234s., 277-281s.) 2.www.celilmemmedquluzade.az
8.		***ARALIQ imtahanı*** Azərbaycan ədəbiyyatında romantizim. H.Cavidin dram əsərləri (ümumi məlumat). “Mənim tanrım” şeiri. “Topal Teymur” pyesində Əmir Teymur və İldırım Bəyazid surətlərinin müqayisəli təhlili	1..www.hophop.name-M.Ə.Sabirin həyat və yaradıcılığı haqq.sayt. 2..www.sabir-türkce.bloqspot.com.-M.Ə.Sabir haqq.müxtəlif yazıların yer aldığı sayt. 3.H.Cavid, “Əsərləri”,B., Lider nəşriyyat, 2005, 304 s. .www.cavid.qen.az.-H.Cavidin həyat və yaradıcılığı haqq.sayt.
9.		AXC banisi M.Ə.Rəsulzadənin ədəbi fəaliyyəti “Əsrimizin Siyavuşu” haqqında məlumat.. “Mayıs duyğuları” şeiri. C.Cabbarlının şeir yaradıcılığı, nəsri və dramaturgiyası haqqında ümumi məlumat.	1.Əhmədov B.XX yüzil Azərbaycan ədəbiyyatı. s.117-165 2. www.resulzade.org-M.Ə.Rəsulzadənin həyatı və fəaliyyəti haqq.sayt 3.C.Cabbarlı, “Ey dan ulduzu”, B, “Yazıçı”, 1979, 636 s. 4. www cafar cabbarlı.org-C.Cabbarlının

		"Aydın" pyesi: Kapital dünyası, sevgilərin faciəsi. "Dilara" hekayəsi	haqqında sayt
10.		M.H.Şəhriyarın "Heydərbabaya salam" poeması- təkrarsız sənət nümunəsi kimi. M.Müşfiqin həmişəyaşar şeirləri: "Yenə o bağ olaydı" şeiri S.Vurğunun poeziyası. "Komsomol poeması"ndan parça:"Dünya" şeiri	1.M.H.Şəhriyar, "Yalan dünya",B.Azərb. nsikloped. 1993, 496 s. 2..M.Müşfiq, Seçilmiş əsərləri,B., Xalqbank, 2013,596 3.www.mikayilmushfiq.azeribliq.com.-M.Müşfiqin həyat və yaradıcılığı haqq.sayt. 4. S.Vurğun, Əsərləri, 7 c.,IV c.,B., Elm, 1987, 768 s. 5. S.Vurğun, Seçilmiş əsərləri, 2 c.,II c.,B., Azərnəşr, 1976,286 s.
11.		Azərbaycan ədəbiyyatında yeni mərhələ-60-cı illər.İ.Şıxlının yaradıcılığı. "Dəli Kür" romanı haqqında ümumi məlumat "Namus qaçağı" hekayəsi İ.Hüseynov (Muğanna). Yaradıcılığı haqqında məlumat. "Bir az romantika"hekayəsi	1.İsmayıl Şıxlı. Seçilmiş əsərləri. İki cilddə. II cild. Bakı, "Şərq-Qərb", 2005 ,400 səh. 2. m/blog/Kitab/İsa_Muğanna, Əsərləri_I (vivo-book.com).pdf İsa Muğanna - Əsərləri I 3.https://ann.az/az/e-kitab-isa-huseynov-bir-az-romantika/
12.		B.Vahabzadə. "Dağda şəlalə kimi" şeiri Məmməd Arazın vətəndaş poeziyası: "Məndən ötdü, qardaşıma dəydi" şeiri.	2.www.vahabzade.net.-B.Vahabzadə haqq.sayt 3.Məmməd Araz, Seçil. əsə.Xalqbank, B., 2010, 656s.
13.		Anarın nəsri (ümumi məlumat). "Gürcü familiyası" və "Yaxşı padşahın nağılı" hekayələri Elçin. "Parisdə avtomobil qəzası" hekayəsi	1.www.Anar.az.-Anarın personal saytı. 2.Anar."əsərlər"altı cilddə. i cild. www.kitabxana.net 3.www.Elchin.com.-E.Əfəndiyevin personal saytı. 4.https://sim-sim.az/elcinin-parisd%C9%99-avtomobil-q%C9%99zasi/
14		Poeziyamızın "Uzaq yaşıl ada"sı: V.Səmədoğlu. R.Rövşənin lirikası."Sevgi məktubu kimi"	1. V.Səmədoğlu,"Uzaq yaşıl ada", B. Gənclik,1999,448 s 2. R.Rövşən, "Nəfəs", B., Qahun, 2006, 760 s.
15.		Müasir nəsr və poeziya (ümumi məlumat) Hamlet İsaxanlının ədəbi yaradıcılığı. "Şeir yolu" şeiri İlqar Fəhmi nasir, esseist, kinodramaturq və şair kimi. "Yeni əruz eksperementləri" silsiləsi. ***(keçilənlərin təkrarı)***	1.https://hisaxanli.org/books/Tezadlar.pdf 2.www.ilqarfehmi.tk-yazıçı İ.Fəhminin web.səhifəsi edebiyyatqazeti.az saytı
		Final imtahanı	